

Život Panny Márie (XI): Návrat do Nazareta

Pokračujeme uvažovaním o prvých rokoch života Svätej rodiny v Nazarete po ich návrate z Egypta. Ježiš rástol a mocnel a Mária s Jozefom sa o neho s láskou starali.

25.02.2021

Nevie sa presne, ako dlho trval pobyt Svätej rodiny v Egypte. Väčšina štúdií sa domnieva, že to bolo jeden alebo dva roky. Svätý Matúš, evanjelista,

ktorý nám opisuje tieto udalosti, je rovnako ako aj v iných prípadoch skromný na slovo. Píše: „Po Herodesovej smrti sa Pánov anjel zjavil vo sne Jozefovi v Egypte a povedal mu: „Vstaň, vezmi so sebou dieťa i jeho matku a choď do izraelskej krajiny. Tí, čo striehli na život dieťaťa, už pomreli.““ (Mt 2, 19-20)

Patriarcha Jozef zareagoval okamžite, rovnako ako i pri iných príležitostiach: „On vstal, vzal dieťa i jeho matku a vrátil sa do izraelskej krajiny“ (Mt 2, 21). Žiadna pochybnosť alebo zaváhanie. Iba si pripravil nutné veci na vykonávanie svojho remesla a skromný majetok, ktorým disponoval. Rozlúčil sa s ľuďmi, s ktorými žil posledné mesiace, a urobil nevyhnutnú prípravu na cestu.

Podľa Koptskej tradície Svätá rodina podnikla spiatočnú cestu nie po zemi,

ale po mori. Táto hypotéza sa javí ako pravdepodobná. Ihneď ako pominulo nebezpečenstvo, bola táto cesta menej nákladná a menej strastiplná ako cesta karavánami. Pravdepodobne sa plavili na jednom z mnohých plavidiel, ktoré brázdili Níl z Memfisu (súčasná Káhira) do Alexandrie, kde presadli na menšiu loď, ktorá ich pozdĺž stredozemného pobrežia dovezla za štyri alebo päť dní do Askalónu, Jaffy alebo Yaminu.

Keď sa vylodili, Jozef sa popýtal na nového judejského kráľa. Bol to Archelaus, syn Herodesa, ktorý bol takmer rovnako krutý ako jeho otec. Práve totiž v chráme popraviť niekoľko tisíc poddaných. V prvej chvíli si Máriin manžel myslel, že sa usadí v Betleheme – meste, kde sa Mesiáš narodil. Ale keďže anjel nenaznačil nič konkrétne – iba mu povedal, aby sa vrátil do izraelskej krajiny – uvažoval, že pôjde do kraja, ktorý nepatrí pod jurisdikciu kráľa.

Pán mu to potvrdil prostredníctvom anjela: „Ale keď sa dopočul, že v Judei kraluje Archelaus namiesto svojho otca Herodesa, bál sa ta ísť. Varovaný vo sne, odobral sa do galilejského kraja“ (Mt 2, 22). Kým Micheášove proroctvo oznamovalo narodenie Ježiša v Betleheme, ostatné proroctvá, ako pripomína svätý Matúš, oznamovali Nazaret ako miesto, kde má Mesiáš vyrastať a dospievať. Šiel teda a „usadil sa v meste, ktoré sa volá Nazaret, aby sa splnilo, čo predpovedali proroci: „Budú ho volať Nazaretský.““ (Mt 2, 23)

Spiatočná cesta bola pokojná a nenáročná, ubiehala v krátkych etapách. Môžeme si predstaviť dojatie Panny Márie a jej manžela, keď prechádzali v Galilei planinou Esdrelon a objavovali známe končiny, kde prežili roky svojho detstva a dospievania. V Nazarete sa stretli so svojimi príbuznými a

priateľmi, ktorí boli plní údivu, keď sa po toľkých mesiacoch a bez akýchkoľvek správ vrátili do mesta. Nechýbali citlivé otázky, motivované láskou a svätou zvedavosťou, na ktoré diskkrétne odpovedali, aby nepreznepredali pravdu o Ježišovi, ktorú iba oni ukrývali vo svojom srdci.

Usadili sa v maličkom dome, stavbe priliehajúcej k jednej z jaskýň, ktorých bolo v Nazarete veľké množstvo. Po tom, čo dom nikto dlho neobýval, možno nebol práve v najlepšom stave, ale nestážovali sa. Okamžite sa dali do práce. Jozef ho opravil najlepšie ako mohol. Mária ho starostlivo upratala, možno s pomocou Márie Kleofášovej, svojej sesternice a matky Jakuba Mladšieho a Jozesa, alebo i ďalších príbuzných.

Život a práca Svätej rodiny nabrala svoj každodenný rytmus, nedošlo k žiadnej mimoriadnej udalosti, ktorú by bolo potrebné spomenúť. Od tohto

miesta pokračuje svätý Lukáš svoje rozprávanie a v krátkosti sa zmieňuje, ako „chlapec rástol a mocnel, plný múdrosti, a Božia milosť bola na ňom“ (Lk 2, 40).

Tak ako iné matky, aj Najsvätejšia Panna sledovala očami plnými lásky ľudský rast svojho Syna a Pána a obdivovala prirodzenosť, s akou Boh konal. Jozef usilovne pracoval a bol vďačný, že môže svojou prácou slúžiť tajomstvu vykúpenia. Bola to rodina, v ktorej sa láska k Bohu a k ostatným uskutočňovala prejavovanou starostlivosťou k Ježišovi, večnému Slovu Otca, ktorý sa učil používať ľudské slová a milovať srdcom človeka.

J. A. Loarte

.....

HLAS MAGISTÉRIA

Po Herodesovej smrti, keď sa Svätá rodina vrátila do Nazareta, začína sa obdobie skrytého života v ústraní. Tá, ktorá „uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán“ (Lk 1,45), každodenne prežíva obsah týchto slov. Denne žije vedľa Syna, ktorému dala meno Ježiš. Toto meno istotne používa, keď sa s ním stýka. Nik sa tomu nakoniec ani nemohol diviť, lebo toto meno bolo v Izraeli už dávno bežné. Mária však napriek tomu vie, že ten, ktorý nosí meno Ježiš, bol od anjela nazvaný „Synom Najvyššieho“ (porov. Lk 1,32). Mária vie, že ho počala a porodila bez toho, že by „poznala muža“, že na ňu zostúpil Duch Svätý a moc Najvyššieho ju zatienila (porov. Lk 1,35) tak, ako mrak za čias Mojžiša a predkov zahaľoval prítomnosť Boha (porov. Ex 24,16; 40,34-35; 1Kor 8,10,12). Mária teda vie, že Syn, ktorého panensky porodila, je práve ten „Svätý“, ten „Boží Syn“, o ktorom hovoril anjel.

V rokoch Ježišovho skrytého života v nazaretskom domci aj Máriin život je „skrytý s Kristom v Bohu“ (porov. Kol 3,3) skrze vieru. Viera je totiž spojenie s Božím tajomstvom. Mária je nepretržite, každodenne v styku s nevýslovným tajomstvom Boha, ktorý sa stal človekom, s tajomstvom, ktoré prevyšuje všetko, čo bolo zjavené v Starom zákone. Už od chvíle zvestovania myseľ Panny Matky bola uvedená do radikálnej „novosti“ Božieho sebazjavenia a toto tajomstvo si uvedomovala. Mária je prvá z tých „maličkých“, o ktorých Ježiš raz povie: „Zvelebujem ťa, Otče... že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým“ (Mt 11,25). V skutočnosti "nik nepozná Syna, iba Otec (Mt 11,27). Ako teda môže „poznať Syna“ Mária? Iste ho nepozná tak ako Otec. A predsa je prvá z tých, ktorým ho Otec „chcel zjaviť“ (porov. Mt 11,26-27; 1Kor 2,11). Ak však už od chvíle zvestovania jej bol zjavený

Syn, ktorého úplne pozná iba Otec, ten, ktorý ho plodí vo večnom „dnes“ (porov. Ž 2,7), tak potom Mária ako Matka je v styku s pravdou svojho Syna iba vo viere a skrze vieru. Je teda blahoslavená, lebo „uverila“ a verí každý deň vo všetkých skúškach a protivenstvách obdobia Ježišovho detstva a potom aj v rokoch skrytého života v Nazarete, kde "im bol poslušný (Lk 1,51); poslušný Márii, ale i Jozefovi, lebo pred ľuďmi mu zastupoval otca, a preto aj ľudia Máriinho Syna považovali za „syna tesárovho“ (Mt 13,55).

Matka tohto Syna, pamätajúc na to, čo jej bolo povedané pri zvestovaní a v nasledujúcich udalostiach, nosí v sebe radikálnu „novosť“ viery, t.j. začiatok Novej zmluvy. Je to začiatok evanjelia, začiatok dobrej, radostnej zvesti. Nie je však ťažko v tomto začiatku postrehnúť zvláštnu námahu srdca, spojenú s určitou

„nocou viery“ – aby sme použili výraz svätého Jána z Kríža –, akoby „závoj, cez ktorý sa treba približovať k Neviditeľnému a žiť v dôvernosti s tajomstvom“. Takýmto spôsobom totiž Mária mnoho rokov ostávala v dôvernom styku s tajomstvom svojho Syna a napredovala na svojej ceste viery, postupne ako sa Ježiš „vzmáhal v múdrosti... a v obľube u Boha i u ľudí“ (Lk 2,52). Táto obľuba, ktorú požíval u Boha, sa v ľudských očiach prejavovala stále viac a viac. Prvá z ľudských bytostí, ktorá Krista takto objavovala, bola Mária, ktorá spolu s Jozefom žila v tom istom nazaretskom dome.

*Sv. Ján Pavol II., Encyklika
Redemptoris Mater, 25.3.1987, č. 17*

HLAS SVÄTCOV

Keď svätý Matúš opisuje tieto scény v svojom evanjeliu, neustále zdôrazňuje vernosť Jozefa, ktorý bez váhania plní Božie príkazy, aj keď sa

mu ich zmysel niekedy môže zdať nejasný alebo ich súvislosť s ostatnými Božími plánmi skrytá.

Jozefova viera neochabuje a jeho poslušnosť je vždy dôsledná a rýchla. Aby sme lepšie pochopili ponaučenie, ktoré nám tu svätý Patriarcha dáva, je dobré, keď si uvedomíme, že jeho viera je aktívna a že jeho poddajnosť nie je vyjadrením poslušnosti človeka, ktorý sa len necháva unášať behom udalostí.

Kresťanská viera je totiž v úplnom protiklade s konformizmom či nedostatkom vnútornej aktivity a energie.

Jozef sa bezvýhradne odovzdal to Božích rúk, no nikdy neprestal udalosti zvažovať, a tak mohol od Pána získať taký stupeň pochopenia Božích diel, ktorý je onou pravou múdrosťou. Takto sa postupne naučil, že nadprirodzené zámery nesú v sebe Božiu logiku, ktorá je niekedy v

úplnom protiklade s ľudskými plánmi.

V rozličných okolnostiach svojho života neprestáva Patriarcha rozmýšľať, ani sa nevzdáva svojej zodpovednosti. Naopak, do služby viery zapája celú svoju ľudskú skúsenosť. Pri návrate z Egypta, *keď sa dopočul, že v Judei kraluje Archelaus namiesto svojho otca Herodesa, bál sa ta ísť* (Mt 2, 22). Naučil sa pohybovať v rámci Božieho plánu a ako potvrdenie, že Boh skutočne chce to, čo Jozef tuší, dostáva pokyn odobrať sa do Galiley.

Takáto bola teda viera svätého Jozefa: bezvýhradná, plná dôvery, celistvá, prejavená v účinnom odovzdaní sa do Božej vôle a v inteligentnej poslušnosti. A, spolu s vierou, prichádza láska. Jeho viera sa spája s láskou, a to s láskou k Bohu, ktorý plní sľuby dané Abrahámovi, Jakubovi, Mojžišovi; s nežnou láskou

ženícha k Márii a s otcovskou nehou
k Ježišovi. Viera a láska v nádeji na
veľké poslanie, ktoré Boh práve na
svete začínal, pričom si poslúžil aj
ním, tesárom z Galiley: poslanie
vykúpenia ľudí.

*Svätý Josemaría Escrivá de Balaguer,
Ísť s Kristom, č. 42*

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/zivot-panny-marie-xi-
navrat-do-nazareta/](https://opusdei.org/sk-sk/article/zivot-panny-marie-xi-navrat-do-nazareta/) (10.03.2026)